

ARANY JÁNOS

Kozmopolita költészet

Nem szégyellem, nem is bánom,
 Hogy, ha írnom kelle már,
 Magyaros lett írományom
 S hazám földén túl se jár;
 Hogy nem „két világ” csodája –
 Lettem csak népemből egy:
 Övé (ha van) lantom bája,
 Övé rajtam minden jegy.

Ám terjessze a hatalmas
 Nyelvét, honját, istenit!
 Zúgó ár az, mindent elmos,
 Rombol és termékenyít:
 De kis fajban, amely ép e
 Rombolásnak útban áll:
 Költő az legyen, mi népe –
 Mert kivágyni: kész halál.

Vagy kevés itt a dicsőség,
 S a nemzettel sírba lejt?
 Kis-szerű az oly elsőség,
 Amit a szomszéd se sejt?
 Nincs erőnkhez méltó verseny?
 Dalra itthon tárgy elég?
 Nem férfiünk a kontinensen,
 Albion is kéne még?...

Légy, ha birsch, te „világ-költő!”
 Rázd fel a rest nyugatot:
 Nekem áldott az a bölcső,
 Mely magyarrá ringatott;
 Onnan kezdve, ezer szállal
 Köt hazámhoz tartalék:
 Pusztá elvont ideállal
 Inkább nem is dallanék.

S hol vevéd gyász tévedésed,
 Hogy faját s a nemzeti
 Bélyeget, mit az rávésett,
 A nagy költő megveti?
 Hisz forgattam, a javából,
 Én is egypárt valaha;
 Mind tükör volt: egymagából
 Tűnt nekem föl nép, s haza.

És ne gondold, hogy kihalnak
 Sujtott népek hirtelen,
 Amig össze-zeng a dalnok
 S a nemzeti érzelem.
 Tán veszélyt, vagy annak látszót
 Vélsz a honra tűnni fel:
 Hát van lelked, a szent zászlót
 Épen akkor hagyni el!?

Oh, ha méltóbb s új kobozzal
 A megifjodott hazát
 Zönghetném még Homérosszal;
 Ne csak mindig panaszát!
 De legyek, ha veszni sorsa,
 Húnyó nép közt Osszián,
 Inkább, hogysem dalok korcsa
 Közönyös harmóniám!

(1877. augusztus 8.)